

האוניה קיבל הנחייה להוריד את הנוסעים היהודים באיזה שהוא מקום בדרך. כיוון שלא נזקקו אז לדרכונים ולוויזות, עשתה האוניה תפנית קלה ועגנה ב"ריו גֶרְנֵדָה דו סול", הלא היא מדינה בברזיל.

כשהבינו שהתוכניות השתנו, התמלאו הורי פחד גדול. על ארגנטינה שמעו וידעו רבות, אבל ברזיל היא ארץ לא נודעת. האם באמת היא מלאה באינדיאנים ועבדים משוחררים, ומשופעת בעבריינים שברחו מאירופה?...

להפתעתם, מצאו בריו-גרנדה-דו-סול מספר מושבות של יהודים, אשר הוקמו על ידי מוסד בשם J.C.A – התאחדות הקולוניות היהודיות.

שמות המושבות היו מוזרים, אולי אפילו קצת מצחיקים: "Quatro irmaos" (ארבעת האחים), "Rebango", "Erexim", את אחד השמות הם דווקא הכירו והבינו: "Barao Hirsh" (הברון הירש, ע"ש הנדבן היהודי הידוע).

מעניין לציין שהמושבה הזאת היא כיום עיר שאין בה יהודי אחד לרפואה ולתושביה אין מושג מאין היא קיבלה את שמה ומי בכלל היה הברון הזה.

משפחת פלוט התיישבה במושבה בשם "Passo Fundo". כעבור מספר חודשים הצטרפו שני האחים האחרים עם משפחותיהם. ב-1914, לאחר שתי בנות, נולד להוֹרְי בן ראשון, לואיזו שמו, ובהמשך נולדו עוד שלושה ילדים, שלכולם הוענקו שמות יהודיים: חנה, מיכאל ומשה. (כמובן, בברזיל, אף אחד לא יכול לבטא שמות כאלה, וכולם קיבלו את ההטיות המתבקשות בפורטוגזית: "אנה", "מיגל" ו"מאוריסיו". אפילו יהודית, הבת הבכורה, הפכה ל"ז'ודיטי").

לגדל ולחנך ששה ילדים זה לא דבר פשוט, במיוחד לא במושבה קטנה, בה אין שפע פרנסה. קלרה ואברהם החליטו כי עליהם לחפש מקום חדש. באותה תקופה התחילה להתפתח, כ-2000 ק"מ צפונה מן המושבה, עיר גדולה – סאן פאולו שמה. אל הכרך הזה נמשכו יהודים ממדינות שונות מברזיל ואפילו מאירופה. קלרה ואברהם החליטו לצאת שוב לדרך. הם ארזו את מעט החפצים שהיו להם ועלו, הם וילדיהם, על הרכבת לסאן-פאולו.

אינני יודע כמה זמן ערכה הנסיעה מפורטו אֶלְגֶרָה (בירת ריו גרנדה דו סול) עד סאן פאולו ובאילו תנאים התבצעה. אני רק יודע שהם נסעו במחלקה השניה. עשרים וחמש שנים לאחר מכן, כשנסעתי באותה הדרך להשתתף במשחק כדורגל בין המיכללות של סאן פאולו וריו גרנדה, הנסיעה נמשכה 72 שעות והתנאים היו בהחלט לא קלים!

ובכן, ב-1923 התיישבה המשפחה בסאן פאולו, המרכז המסחרי והתרבותי החדש של ברזיל. אבי ניסה להתפרנס מקנייה ומכירה של זהב. תוך זמן קצר הוא הבין שבעיר הגדולה הזאת יש מי שיקנה זהב – אבל אין מי שימכור. הוא התחיל לנסוע לערי השדה המרוחקות, והיה חוזר משם עם גרמים ספורים של זהב, שמכירתם הספיקה בקושי למחייתה של המשפחה הגדולה. אבל זה לא מנע ממנו ומאמא להמשיך בהרחבת המשפחה. אל העולם הגיח הבן השביעי, יצחק ("איזאקי") וכעבור שנתיים, לחיקה של המשפחה מרובת הילדים, שחיה במצוקה בכרך הגדול והזר, הגעתי אני.

באתי לעולם ביולי 1926. אינני יודע אם הייתי מתוכנן או סתם "פנצ'ר". האם באמת רצו הורני, במצב הזה, פה שמיני להאכיל? בכל מקרה, נראה שהיתה לי הבעה של ילד טוב, כיוון שאמא החליטה שיקראו לי "גוטמן"

(באידיש: איש טוב). הסבירו לה שזה לא מתאים, וצריך למצוא משהו ברזילאי. וככה הגיעו ל-Guilherme (גילרמי). אבל כשאבא הלך למשרד הפנים במטרה לרשום את בנו החדש, הפקיד לא הצליח לקלוט את השם, וכמו כל בירוקרט שמחזיק את העוצמה בידיו, הוא החליט בו במקום על שם אחר, הרבה יותר פטריוטי: "אמריקו" (על שם היבשה החדשה). נדמה לי שאפשר לספור על אצבעות יד אחת את היהודים ברחבי העולם כולו, שנושאים את השם הקוסמופוליטי הזה...

כשאבא חזר הביתה, אמא סירבה להשלים עם החרות היצירתית של הפקיד קשה התפיסה. לכן, מאותו יום נקראתי "אמריקו" על ידי המדינה שלי, ו"גילרמי" בפי בני המשפחה. שנים אחר כך, כשאני עצמי הפכתי למהגר במדינה חדשה, לא בחרתי לעבֵר את שמי לשם העברי המתבקש "גיל", אלא העדפתי את השם "אמיר". מסתבר שבסופו של דבר – דווקא הפקיד הוא זה שניצח...

ב-1930 נולדה במשפחתנו הבת התשיעית והאחרונה, שעם השם שלה לא היה לאף אחד בעיה: "שרה". כולנו היינו תמיד גאים במספר הגדול של בני המשפחה. תגידו בעצמכם: כמה משפחות יוצאות מזרח אירופה אתם מכירים, שיש בהן כל כך הרבה ילדים?

זהו הסיפור על השלב הראשון של ההגירה של משפחתי, שעזבה את העולם הישן אחרי מאות ואולי אלפי שנים. כמו אצל משפחות יהודיות רבות במאה העשרים, דור אחד היה צריך לקום ולצאת ממזרח אירופה, כדי שהדור השני יעשה את המעבר לארץ ישראל ויגדל בה את הדורות הבאים.

תחנת הביניים של המשפחה שלנו היתה, לשמחתי, בעיר גדולה ותוססת בארץ טרופית נפלאה.

מצ'יצ'ילניק לסאן פאולו

אבי אברהם פלוט נולד ב-1883 בצ'יצ'ילניק, רוסיה. היתה זאת עיירה קטנה, בה חיו כמה מאות משפחות יהודיות. הוא היה פטריוט רוסי, וב-1905 השתתף במלחמתה של "אמא רוסיה" נגד יפן, והיה מוכן להקריב את חייו למען המדינה האהובה. ב-1910 הוא נשא לאישה את העלמה קלרה, אמי לעתיד, ושנה לאחר מכן נולדה בתם הבכורה יהודית.

ואז התחילו "הפוגרומים". הם הגיעו גם אל צ'יצ'ילניק ואבא גילה שכל אלה אותם החשיב לידידיו הטובים, מצטרפים להתנפלויות על היהודים, לפני או אחרי שהשתכרו בבארים המקומיים.

שנה לאחר מכן, כשנולדה הבת השנייה, לואיזה, אבא כבר התפכח והבין שרוסיה היא לא אמא והוא כבר לא פטריוט. יחד עם אָחיו בנימין ומשה הוא החליט להגר לארץ אחרת, חדשה, בה היהודים יכולים לחיות בשלווה ובבטחה. וכך סוכם: משפחתו של אבי תצא ראשונה, ושתי המשפחות של אחיו, יצטרפו בהמשך.

והנה אברהם, קלרה, ושתי בנות תינוקות עולים על אניה ב-1913 ופניהם לארגנטינה, ארץ החלומות של אז, אליה נסעו אלפי יהודים מכל רחבי אירופה. ועת חצו את האוקיאנוס האטלנטי במסע המוכר לנו כל כך מסרטו של צ'רלי צ'פלין "המהגרים", היה ליבם מלא תקווה לחיי אושר ועושר.

אבל, כשהאניה התקרבה אל היבשה החדשה, התקבלה ההודעה: "לא רוצים יותר יהודים בארגנטינה". קברניט